

We wszystkich analizowanych grupach obserwowano zjawisko późniejszej inicjacji narkotykowej u osób utrzymujących się w leczeniu oraz u mężczyzn. W każdym z tych przypadków różnice nie osiągały jednak poziomu znamienności statystycznej.

Wnioski

1. Trzydziestomiesięczny rehabilitacyjny program substytucyjnego podawania metadonu kontuuje 22,7% pacjentów uzależnionych od opiatów, co umożliwia systematyczną opiekę medyczną nad nimi i oddziaływania rehabilitacyjne.

2. Uczestniczenie w programie metadonowym zmniejsza częstość przyjmowania substancji psychoaktywnych (szczególnie dożylnych), co w związku z możliwościami: infekcji HIV oraz innymi drobnoustrojami, a także przedawkowania narkotyku, ma istotne znaczenie profilaktyczne.

3. Z badanych przez nas czynników, istotną rolę w utrzymaniu się w programie i powstrzymaniu się od przyjmowaniu substancji psychoaktywnych odgrywa seronegatywność HIV. Zbliżoną rolę wydaje się odgrywać starszy wiek mężczyzn.

Streszczenie

Badano kontynuowanie leczenia osób uzależnionych od opiatów, które wzięły udział w pierwszym polskim programie substytucyjnego leczenia metadonem. Z 44 osób, które zaczęły leczenie przed 30 miesiącami, w programie pozostało dziesięć (22,7%). Spośród 111 osób, które zostały zakwalifikowane do programu w różnym czasie, leczenie kontuuje 50 osób. Umożliwia to systematyczną opiekę nad nimi oraz oddziaływania rehabilitacyjne. Uczestniczenie w programie metadonowym zmniejsza częstość przyjmowania substancji psychoaktywnych, szczególnie drogą dożylną. Główną przyczyną wypisania z programu (88,5% przypadków) było przyjmowanie narkotyków. Łamanie abstynencji od narkotyków nie stwierdzono tylko u 27,9% osób. Przyjmowanie niedozwolonych substancji jest częstsze u osób seropozytywnych HIV i młodszych.

Słowa kluczowe: uzależnienie opiszowe / metadon / HIV

Karina Chmielewska, Helena Baran, Stanisław Dąbrowski,
Bogusław Habrat

**Adherence to methadone substitution treatment program
by opiate-dependent patients**

Summary

Results of the first in Poland methadone substitution program were evaluated. Ten out of forty four patients (22,7%) who enlisted in the program 30 months ago are still continuing the treatment. The main reason for exclusion from the program was use of illicit drugs (88,5%). Participation in the methadone pro-

gram reduces drug taking, particularly by the intravenous route. Illicit drug taking is more frequent among HIV seropositive and younger persons.

Key words: methadone maintenance program / HIV / opiate addiction

Piśmiennictwo

1. Ball J.C., Lange W.R., Myers C.P., Friedman S.R.: *Reducing the risk of AIDS through methadone maintenance treatment*. J. Health Soc. Behav. 1988, 29, 214-226.
2. Ball J.C., Ross A.: *The Effectiveness of Methadone Maintenance Treatment. Patients, Programs, Services, and Outcome*. Springer, New York 1991.
3. Baran-Furga H., Steinbarth-Chmielewska K.: *Terapia metadonem*. Alkoholizm i Narkomania. 1994, nr 1 (15), 45-64.
4. Bury L., Rokicka M.: *Psychoterapia grupowa w programie metadonowym*. Alkoholizm i Narkomania. 1994, nr 1 (15), 65-70.
5. Cekiera C.M.: *Metadon. Granice ryzyka*. Probl. Alkoholizmu. 1994, 41 nr 10 (463), 6-8.
6. Dall E.: *Harm reduction strategy in Denmark: past, present, and future*. W: Reisinger M. (red.): *AIDS and drug addiction in the European Community. Treatment and mistreatment*. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. Brussels 1993, 51-56.
7. Elk R., Grabowski J., Rhoades H., Spiga R., Schmitz J., Jennings W.: *Compliance with tuberculosis treatment in methadone-maintained patients: behavioral interventions*. J. Subst. Abuse Treatment. 1993, 10, 371-382.
8. Godwod-Sikorska C.: *Rozpowszechnienie uzależnień lekowych w Polsce w latach 1989-1991*. Alkoholizm i Narkomania, 1993, wyd. specj. 103-129.
9. Godwod-Sikorska C.: *Ocena wdrażania terapii metadonem w zapobieganiu HIV/AIDS wśród narkomanów opiatowych*. Alkoholizm i Narkomania. 1994, nr 1 (15), 19-24.
10. Godwod-Sikorska C.: *Socjomedyczna charakterystyka pacjentów leczonych metadonem w Instytucie Psychiatrii i Neurologii*. Alkoholizm i Narkomania. 1994, nr 1 (15), 25-44.
11. Gossop H., Grant M.: *The content and structure of methadone treatment programs: A study in six countries*. WHO, Geneva 1990.
12. Huber-Sternich F., Haas H.: *Praevention der HIV-Infektion im Methadonprogramm. Studie des Drop-in Zurich, Schweiz*. Rundsch. Med. Praxis. 1990, 79, 1017-1021.
13. Karaczyńska B., Sękiewicz J.: *Przeciw metadonowi*. W: Zieliński A. (red.): *Konferencja Międzynarodowa: Program Metadonowy na Tle Innych Programów Rehabilitacyjnych Osób Uzależnionych w Profilaktyce HIV/AIDS*. Jadwisin, 12-14 września 1994. Biuro ds. Narkomanii, Warszawa 1995, 65-74.
14. Kreek M.J.: *Rationale for maintenance pharmacotherapy of opiate dependence*. W: O'Brien C.P., Jaffe J.H. (red.): *Addictive States*. Raven Press, 1992, 205-230.
15. Nocvick D.M., Kreek M.J., Richman B.L., Friedman J.M., Fried C., Wilson J.P., Townley A.: *The medical status of methadone maintenance patients in treatment for 11-18 years*. Drug Alc. Depend. 1993, 33, 235-245.
16. Parrino M. W. (red.): *State Methadone Treatment Guidelines*. U.S. Dept. Health Human Services. PHS, SAMHSA, CSAT, Rockville 1993.